

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, fél évre 5 korona, negyedéve 2 korona 50 fillér. Egy esztendő ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként ha előfizetnek 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Katonai kérdések.

Nem tudjuk megérteni, pedig nem szabad a dolog felett csak úgy könnyedén átsiklani, miként lehet az, hogy egy pár exczellence katonás nemzet képviselője hadi kérdésekben oly kevés szakértőt képes felmutatni s a magyar parlament vagy izgatott eppozícióval ront neki mindennek, a mi csak a legkisebb összefüggésben van a védelmi ügyekkel, vagy pedig török szultános apáthiával morzsolja le a vonatkozó törvényjavaslatokat. Nem akarjuk nagyon kiemelni azt a körülményt, hogy a magyar országgyűlés tagjai a delegációban gyakorolják tulajdonképeni ellenőrzési jogukat és ebben az expozitúrában gyakran egészen talpraesett észrevételeket lehet hallani a hadsereg magasabb szempontjaira, valamint részletkérdéseire vonatkozólag is, de ezek a beszédek épen a szabadelvű párt nyilatkozatai az ellenzék vagy a politikai kultúrákat vagy pedig a pártlélek változó szeszélyeire hallgat s ez dönti el a hadsereg sorsát, hogy mint államakcióval bánjanak-e vele, vagy mint bagatelle dologgal. A közjogi ellenzék communiquéi a törvényhozás előtt fekvő két katonai javaslat fölött beható vitát ígértek ugyan; két-négy heti szíves latitude-t adtak azok tárgyalására s végül másfél ülés teljesen elégnék bizonyult, hogy az ellenzék ér-

deklódése e kérdés iránt kimerüljön. A vita még rövidebb lett volna, ha Gajári Ödön képviselő meg nem tagadja az alkalmat, hogy a neki impontált agent provoeneur szerepet visszautasítsa, melyet állítólag a hadügyminiszter kedvéért játszott a létszám felemelés ügyében. Gajári általában megnyugtató s teljesen plausibilis magyarázatot adta vonatkozó nyilatkozatainak s ezzel megegyeztetve az érdekelt körökben oly gyöngéd szeretettel ápolta legendákat.

Maga a szakminiszter, báró Fejérváry szokott schneidig dialektikájával s üdén pezsgő humorával bebizonyította annak a vénasszonypletykának semmis voltát, mely differenciákat, s még hozzá kiegyenlíthetetlen differenciákat, akart felfedezni a népszerű honvédelmi miniszter és a kabinett között. A szellemes aperçu-k ingyen czei némileg sajnálhatják a pénteki kontraszónok csekély ellenzési kedvét, mert kevés oratori szereplést követelt, de a tisztelt ház néhány pompás visszavágásban mégis gyönyörködhetett, melyek nemcsak hajszálnyi pontossággal találtak, hanem szeretetreméltóságuk által legelőször magukat a találatokat fegyverezték le. A vita sima lefolyása főképen derék honvédségünk fáradhatlan megteremtőjének érdeme, kinek kezeiben az egész parlament természetesen a dogmatikus pártállás köteles fentartásával, teljes megnyugvással

látja letéve e fontos tárczát. Fejérváry báró fényesen egyesíti magában a katona erényeit a felelős miniszter alkotmányos kötelességtudatával: odaadása a tárcza magas céljai iránt versenyez az intranzigens hazafiasság szigorúan törvényes érzelmével. Honvédelmi miniszterünk szerencsés temperamentuma mellett, minden médiansze a saját csapdájába esik: valahányszor Fejérváry pozíciója (jóakarói agyrémlátásaiban) meginog, mindig két verzió létezik; az egyik szerint fölfelé nagyon alkotmányos, nagyon törvénytisztelő a miniszter; a másik szerint ismét nagyon is cs. és kir. tábornok, nagyon is udvaronc. Ez a kombinált gáncsolás valóban a legszebb dicsérete honvédelmi miniszterünk lovagias loyaltásának.

Bőjti prédikáció.

Bőjti prédikáció — a farsang elején? Kérde bizonnyára a nyájas olvasó.

És mégis azt hisszük, hogy különösen most, a gondatlan vigadozások időszakában, szolgál rá leginkább a közönség a bőjti prédikációra, melyet elmondandó vagyok.

Nagyon sokan vannak még nálunk azok az emberek, akik szívből tudnak örülni mostanság a fölött, hogy az idei farsang hosszú. Mindenfelé anyagi vigadozásra van kilátás, hogy helyén legyen annak a lába, torka, meg az erszénye, aki végig akarja mulatni a farsangot.

Különös és jellemző vonása ez a mi népünknek: ha beköszönt a farsang, megszállja azaz el nem nyomható tudat, hogy most mulatni kell, ameddig bírjuk.

Máskülönbben takarékos, dolgos, józan észjárású, de a farsang, mintha bűbája volna, valósággal megbabonázza és bizony elegendőnek vannak, akik a módjukban állana, elmerülnének a mulatságok tengerében.

Nemcsak a melegvérű fiataloságot szállja meg a farsang mómora, de a szülőket, az öregeket is, akiket máskülönbben a „higgadt” jelzővel szoktunk megtisztelni.

És nem vehetjük a kivételek közé azokat a boldogtalan családapákat sem, akik mostanában háborgó indulatoktól gyötörve futkosnak mindenfelé, hogy a bálozásra és estélyekre szükséges pénzt minden áron előteremtsék.

A vidám farsang alakjai ezek az elkényszerezett családapák, akik nem tudtak ellenállni a zsörtölődésnek és az eladó leány, gyakran leányok, sóhajtásainak.

A kis iparos, a kereskedő, akit végrehajtanak az adóhátralék miatt, a szerény fizetésű hivatalnok, aki megérezt minden fillérnyi tulkiadást és mindazok, kik merényletet követnek el anyagi helyzetük ellen, midőn eleget tesznek az ugynevezett társadalmi követelményeknek, mint áldozatra szánt bárányok kísérik családjukat mulatságról-mulatságra.

Elmulik a farsang, elmulik legtöbbször úgy, hogy a család büszkeségének a szép eladó lánynak nem húzta az ujjára a karikagyűrűt szerelmes vőlegény. Elmult az az idő, de talán nem is volt sohasem, hogy a házasulandó férfiak, a bálterem sikamlós parkettjére mentek asszonyt keresni.

Egész más csíziója van most Hymennek: a te-

TÁRCZA.

KELEPCZÉBEN.

Végtárgyalás.

Az elnök: Ne vakaródzék itt a bíróság előtt!

A vádlott: Kérem, nagyságos ur, ne tessék komolyon venni. Czudar természetem van: ha viszket, ha nem viszket, mindig csak vakaródom.

Az elnök: Hát most az egyszer csak küzdje le a természetét.

A vádlott: Sajnálom, nagyságos ur, de most az egyszer igazán viszket.

Az elnök: Hallotta a panaszost: azzal vádolja, hogy kilopott a zsebéből egy látesövet, meg egy pápaszemet.

A vádlott: Ugy látszik, hogy ez az ur beszél a mit tud, de nem tudja, hogy mit beszél. Minek nekem láteső? Hiszen nem járok se lóversenyre, se színházba. És minek nekem a pápaszem?

Az elnök: Eladhatja mind a kettőt.

A vádlott: Ha csak azt nem!... De minek is beszélék annyit? Egyszerűen tagadom, hogy loptam.

Az elnök: A panaszos érezte, hogy a zsebébe nyúlt.

A vádlott: Azt nem érezni, hanem látni kell.

A panaszos: Láttam is!

A vádlott: Maga hallgasson! Akkor beszéljen ha kérdezik! Mondom, tekintetes törvényszék! tagadom, hogy loptam; sőt azt is tagadom, mintha

ennek az urnak valaha látesőve lett volna. És ha volt, bizonyítsa be, hogy az övé volt, és ha volt, bizonyítja be, hogy én loptam el.

Az elnök: Ne beszéljen annyit! Hiszen a rendőrségnél beismerő vallomást tett.

A vádlott: Azt már igazán tagadom. Legalább százszor álltam már a bíróság előtt, de beismerő vallomást soha sem tettem.

Az ügyész: Pedig az nagyon nyomatékos enyhítő körülmény volna önre nézve. Jobban tenné, ha töredelmesen bevallaná tettét.

A vádlott: Ugyan kérem, tekintetes ur, hát ilyen ostobának gondol engem, hogy beismerő vallomást teszek, a mikor a panaszosnak egy esipetnyi tanuja sincs? A kinek nincs tanuja, ne jöjjön a bíróság elé és punktun.

Az ügyész: Nagyon esalódik. Van egy tanu, a ki azt bizonyítja, hogy ön a láteső gyöngyház foglalatát neki megvételre kínálta.

A vádlott: (Nevet). Hehehe! meg akar fogni az ügyész ur, ugy-e? Nem gyöngyház, hanem ezüst foglalatja volt ennek a látesőnek.

A panaszos: Igen, ezüst foglalatja volt.

Az ügyész: Kérem a vádlott eme kijelentését jegyzőkönyvbe venni.

A vádlott: Gratulálok önnek, ügyész ur! Hogy megfogott! Igazán megérdemlem, hogy elítéljenek.

Az elnök: Rövid tanácskozás után kihirdeti az ítéletet. A törvényszék önt rovott előéletére való tekintettel másfél évi börtönre ítélte.

A vádlott: Megnyugszom.

Gutius.

lekkönyv, a protekció és egyéb praktikus szerzői Ámornak. De magának a szerelemnek s éltető levegője a bálterem izzó atmoszférája. Hamar jön ott a mámor és gyorsan száll el.

Hamvazó szerda nemcsak a lelki magábaszállás napja, de a családás, a keserűség, a rideg anyagi gondok napja is. S eljön a kuporgatás és nélkülözés ideje és a helyzet sanyarúságát semmivel nem enyhíti az, hogy „jól mulattunk a farsangban.” Sőt a kirívó ellentét csak növeli a jelen kínos voltát.

A föld népe is csak úgy fogja fel a farsangot, mint az urak, de itt legalább szerényebbek az igények és ocsóbbak a mulatságok.

Igaz, a farsang arra való, hogy a küzködés és munka között eltelt esztendőért vigsággal és jóérzéssel kárpótoljuk magunkat. De aki úgy kárpótolja magát, hogy bajait csak tetézi, az maga ellen is, a családja ellen is vétkezik. És mert olyan általános ez a baj, azért van szükség böjti prédikációra a farsang elején. Szíveleljék meg az apák és mamák. A farsang nem azért farsang, hogy keserűséggel gondoljunk és kellemetlenségek omlékeztessenek vissza reá. Pokolba a társadalmi követelményekkel, azok még nem sok leányt juttattak fejkötő alá.

Legyen vig és kedélyes a farsang és mulatgassunk annyit, a mennyi jól esik. De az általános vidámság e hetei alatt ne tévesszük el szemelől a reális szempontokat. E nélkül ebben az élelmes világban boldogulni nem lehet.

CSARNOK.

Jámbor Están egyházi levele a szerkesztőhöz.

— 162 —

Téns Szerkesztő ur!

Nemes Kárbahágó kösségébe eddig csak a bort kedveltük s most már az bort és szerettyük. Az egyik egy erős italos, az másik egy erős náció. Az legfőbb különbség az kettő között abban nagyon, hogy az bor a barátját, az bur pediglen az ellenségit veri meg. Ezelőtt vaj három hónapokkal Móricz zsidó valami jócskát akarván mondani, aszondá, hogy valamiképen az magyar bort az pécsi Engel tönkretevé, ojatónképen semmisíti meg az bort az angol. Persze az zsidó beszédgyínek nem lett igaza, met sem az bornak Engel, sem az burnak az angol nem tudott megártani, mind a kettőnek a becsülette helyre nagyon állitva. Engel kapott dutyit, az angol meg úgy megverődött sokszor és alapon, hogy abba hiba nincs. És ennek mű nemes Kárbahágó kösségében erőst örvendünk, s hogy ennek két örvendezünk, aszt es megmondom. Ha az utczán egy kemény ember nekifut egy kicsi gyermeknek, vagy egy nagy kutya megámod egy kűs kutyát, mindenki a kűs gyermeknek és kűs kutyának fogja a pártját, met az gyengébb. Hogyne fogná tehát az egész világ annak az derék küsdég népecskének az pártját, mikor látta, hogy az világ legnagyobb hatalma erővel belékött — mint Pakucs Káruj az özvekebe — az szegény kicsi bur nációjába s el akarja venni tőle az ő hazáját és szabadságát. Hanem osztán történt egy nagy csuda; ez a lelkes vitéz bur nép — mint egykoron Dávid Góliátot — úgy lepípálta az angliust, hogy ijent még a világ, mióta áll nem látott. Ez a kicsi afrikai pástornép sok mindenre megtanyitotta nemcsak az ő ellenségeit, hanem az tudós Európát és s nevezetesen arra es, hogy nem ér az ő nagy hadi tudománya egy fokhagymát sem. Nem az szükséges, hogy az katona gombja fénye legyen s hogy szépen tudgion lépni s hogy ne merjen még szuszszani se az feljebbvalója előtt, hanem tudgion lőni s legyen erős és bátor, kitartó és kevéssel megelégedő s nem es papiroson kell az csatatervet megcsinálni s mint az őn-katonákát a vezérkar poroncsolatja szerint mozgatni, hanem ott az hej színén kell mindét az csatatervet az alkalmazhatósághoz képest megcselekedni. Az burok az eke szarvától mentek katonának, nincs fényes puccezos kabátjuk, az ő arcvonalik nem olyan igyenes, mint a sinór, nem gondoskodik egy egész hivatal, hogy mindennap jó husus ételt kapjanak, met ők viszik az tarisnyájikkban az edelt, nincs es akkora fogyelem, mint másutt, met a közember ha

nem szól az álgyu, tréfálkozhatik az tisztjeivel, de ha osztán felhangzik a hadi parancsszó, mindegyik igazi katona, mi degyik hős. A csataterveket pediglen nem vaskalapos nagy katonák csinájják a zöd asztal mellett, tuga isten hány mérföldnyire az csatatértől, hanem csinájják az zöd gyepen, az harczoló főtisztek, kik legjobban tudhatják, hogy mikor mit kell cselekedni. Póldának okáért essze-vissza turják a földet, csinálnok egy esomó futó árkot, asztot környül veszik erős dorót kerítésvel, hogy az lovasok ne tudgyanak behatolni s az gyalogosok es akadályozva legyenek s osztán ezen árkokba elrejtőzve, úgy hallgatnak, mint a nyul. Megvárják míg az ellenség 50 lépésre jő, s akkor osztán golyó záporral fogadgák s a burnak egy golyója sem megy kárba, hanem igenis angolokba megy. Ugy lőnek ezek, hogy mind egyik megérdemelné az veres vállbojtot. Ugy hull itt az angol, mint az fű az kasza alatt, persze azért még csak haladnak előre, met ha megreterálnak, még nagyobb pusztulás, azért egyenként elfoglalják az sánczokat s mikor azt hiszik, hogy győztek; akkor már az egész csapat el nagyon fogva, met a girbe-görbe sánczok hajlásaiba erejtőzött burok, kik eddig védve s látatlanok valának, elrohannak s egy pillanat alatt bekerítik az ellenséget. Ennek az bur taktikának már eddig es vaj 8000 fogoly s tudja az isten hány ezer halott és sebesült adta meg az árát, míg ellenben bur katona erőst kevés hullott el s még kevesebb esett rabságba, met ha puszkapor elegendő, bur katona meg kevés lévén, a vezérek úgy csinájják a dógot, hogy a puska ropogjon, de az katona maradjon.

Kárbahágó 1900. jan. 23-án.

Marattam
tisztetlvel és becsületvel
Jámbor Están,
egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Nehány rap óta ismét hideg időnk van. Az ég állandóan borult s a levegő nagyon lehült, de a várva-várt hó nem akar megérkezni. A hőmérséklet éjjel-nappal a fagypont alatt áll.

— **Eljegyzés.** Herepey Iván kézdivásárhelyi nagy tehetségű ifju ügyvéd jegyet váltott városunk egyik legbájosabb hölgyével: Szini Piroksa urhölgygyel, Dr. Szini Gyula járás és kórházi főorvos és neje báró Apor Polixéna leányával. Gratulálunk.

— **Piaczi vámunk.** Évek óta sok kellemetlenségre adott okot azon visszaélés, melylyel a vidéki árusok a Kézdi-Vásárhelyre beszállított tűzfával elkövettek. Ezen árusok hivatkozva azon korábban kelt miniszteri rendeletre, mely kimondja, hogy csupán a piacon felállított tűzfá után lehet hely pénzét szedni, a hét minden napján szállítottak be fájaikat, s azt állitva, hogy azokat előleges szerződés folytán a vásárlókhoz hozzák be, a vám fizetést megtagadták. Most ezen ügyben a miniszter ur K.-Vásárhely város felterjesztésére végleg döntött, kimondván, hogy igenis jogos a város képviselő testületének azon intézkedése, hogy a nem vásáros napon behozott tűzfát csak akkor boesátja be a városba, ha a fuvaros kellőképen igazolja, hogy a fát előleges szerződés mellett valamelyik kézdivásárhelyi lakosnak eladta s annak szállitja be; ellenkező esetben pedig a fát nem boesátja be. Ennélfogva a képviselő ezen rendelkezésére a miniszteri jóváhagyás alapján már életbe lépett, mit alkalmazkodás végett, mi is tudomására hozzuk mindazoknak, kiket illet.

— **Korcsolya sport.** Mióta a hideg időjárás beköszöntött, a korcsolya egyesület jégpályáján megélénkült az élet. A pompás jégpályán különösen esetenként kivilágítás mellett sokan élvezik a tél ma-holnap elmuló örömeit. Az egyet igazgatósága elhatározta, hogy jövő pénteken este álarczos estélyt rendez kivilágítás és zene mellett. Ezen estélyre tagoknak beléptidj 30 fillér, nem tagoknak 50 fillér s nézőknek személyenkint 20 fillér. A jegyeket pénteken délután előre ki lehet váltani. Málnási Kristóf ur kereskedésében. Ha az időjárás megváltozik, az estély később fog megtartatni.

— **Felhívás.** Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében megénk főispánja a következő felhívást intézte Háromszékvármegye ezukorrépa termelő gazdáihoz: „Értésemre jutott, hogy a bot-

falvi ezukorgyár alkalmazottjai a ezukorrépa bevétele és mérlegelésénél egyik-másik ezukorrépa termelővel szemben olyan eljárást követtek, mely által a termelők érdekei sértve voltak és nem egy alkalommal kisebb-nagyobb kárt is szenvedtek. Mielőtt hasonló esetek ismételt előfordulhatásának megakadályozása végett, valamint tennék, tájékozva kell legyek az esetlegesen elkövetett visszaélések módjai és mérvei felől. Ezen czélból felkérem a tisztelt termelőket, miszerint legkésőbb folyó évi február hó végéig levél útján hozzák közvetlen tudomásomra, esetlegesen tapasztalt visszaéléseket és károsodásaik módjait. Háromszékvármegye gazdasági bizottságának Sepsí-Szent-Györgyön, 1900. évi jan. 7-én tartott üléséből. Potsa József főispán, elnök.”

— **Meghívó.** A vöröskereszt K.-Vásárhely és vidéki választmánya f. évi január hó 28-án, d. u. fél két órakor K.-Vásárhelyt, az árvaház tantermében évi közgyűlést tart, melyre az alapító és rendes tagokat, valamint a nemes ügy iránt érdeklődőket bizalommal meghívjuk. A gyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Jegyző évi jelentése. 3. Pénztárnok évi zárszámadása. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. A választmány 1/3 részének kitétele az alapszabályok 11. §. értelmében. 6. A „Rudolf” kórháznak gondnoki, pénztárnoki, orvosi jelentései és költségvetése. 7. Folyó ügyek. 8. Indítványok. Kézdi-Vásárhelyen, 1900. január hó 25-én. Br. Szentkereszty Stephánia, elnök. Martzi Ferenc, jegyző.

— **Vadász szerencse.** Csak nem régen adtunk hírt jól sikerült vaddisznó vadásatról, mely a kovásznai határon, az erdőben történt. Most újlag szép eredmény koszoruzta ugyanazon vadásztársaság fáradozásait. E hó 19-én u. i. a hajtok egy 14 főnyi vaddisznó csapatot vertek fel, melyből 2 drb jól kifejlett koeza lett áldozata a vadász statáriumnak. Mint beszélik, a szerencsés lövő legifj. Deák Károly, ki a szintén kovásznai Deák Béla által megsebesített vadaknak megadta a kegyelem lövést. Tehát kettőjüké a győzelmi palma. Hisszük, hogy nem lesz szükség ezen hír „ki-igazítására,” mint történik napjainkban igen gyakran, hogy jelentéktelen, néha alaptalan hír elefánt nagyságúra fuvatik fel, hogy másnapon piczinyre zsugorodjék össze. Különben éljenek a szerencsés kovásznai vadászok!

— **Meghívó.** A vöröskereszt kézdivásárhelyi főkegyeletének f. évi január hó 28-án (vasárnap) d. u. u. fél két órakor, az árvaház tantermében tartandó évi rendes közgyűlésére az alapító és rendes tagokat, valamint azokat, kik a szent ügy iránt érdeklődnek bizalommal meghívjuk. A gyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. A jegyző évi jelentése. 3. A pénztárnok évi zárszámadása. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az alapszabályok 11. §. értelmében a tagok kisorsolása és újráválasztása. 6. Folyó ügyek. 7. Indítványok. Kézdi-Vásárhely, 1900. jan. 25-én. Br. Szentkereszty Stephánia, elnök. Dr. Balogh Vendel, jegyző.

— **Ha a több kevesebb a kevesebbnél.** A koronákban való számításal eleinte sok, kevésbé gyors észjárásu avagy szórakozott embert fognak becsapni. Példa rá a következő eset is, mely Zomborban történt a legutóbbi hetivásáron. Egy jó módú földművelő subát akart venni. Ki is szemelt egy tetszése szerinti, s miután először jól megnézte kívül-belül és jól lecsárolta a gallérjától az alsó szegélyzetéig, megkérdezte, hogy „oszt” mennyiért? A szűcs 120 koronára szabta. A paraszt ezt sokalta és — 70 frtot ígért. — A szűcs rátekintett, de aztán kapott az alkalmon és 75 frtot kért. Némi alku után a jámbor paraszt el is vitte a 60 frtos subát 71 frtért.

— **Közgyűlési meghívó.** A Kézdivásárhely város és vidéki „Rudolf” kórház folyó évi rendes közgyűlése f. évi január hó 28-án d. u. fél két órakor (vasárnap) az árvaház tantermében fog megtartatni, hová az alapító és rendes tagokat s mindazokat, kik e nemes ügy iránt érdeklődnek, bizalommal meghívjuk. A gyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Orvosi, gondnoki, pénztárnoki, számvizsgáló és leltározó bizottsági jelentések. 3. A jövő évi költségvetés előterjesztése. 4. Bizottság kinevezése a jövő évi számadás megvizsgálására. 5. Folyó ügyek. 6. Indítványok. Kézdi-Vásárhely, 1900. jan. 25-én. Br. Szentkereszty Stephánia, elnök. Dobay János, igazgató.

— **Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, lelkészek** s egyéb gazdaságkedvelők gazdasági ismereteinek kibővítésére legalkalmasabb szaklap a „Gyakorlati Mezőgazda”, mely Kassán Kovácsy Béla gazd. intézeti tanár felelős szerkesztése alatt áll s kizárólag gyakorlati irányban tárgyalja a növénytermelés, állattenyésztés, kertészet és szőlőszet tudnivalóit. A havonta kétszer megjelenő lap előfizetési ára: egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

— **Vasgálicz.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a zalatnai m. kir. főbánya hivatal a zalatnai kincstári kohóban termelt vasgálicz készletét házi kezelés mellett árusítja el. Ára 1 métermázsa (100 kiló) első minőségű vasgálicznek puhafából készült netto 50 klg. ürtartalmu hordókba csomagolva és itt helyt vagonba rakva 4 korona 40 fillér (2 frt 20 kr) zsákokba csomagolva 3 korona (1 frt 50 kr), csomagolatlan állapotban vagonba hányva 2 kor. 40 fillér (1 frt 20 kr) a vételár előleges beküldése mellett. A másodminőségű 40 fillérrel (20 krral) olcsóbb. Legkisebb szállítmány 10 métermázsa. Vagonszámra vételnél 10% engedmény nyújtatik.

— **Az őszi malaczkok** tudvalevőleg megsínylik a hideget s nem fejlődnek oly erőteljesen, mint a tavasziak. Csak igen intenzív takarmányozással, lehetőleg meleg istállóval s foszforsavas-mész etetéssel lehet e bajon segíteni. A foszforsavas mész adagolása nagyon elősegíti a csontképződést s így a malacz fejlődését. Persze csak tiszta jó minőségű foszforsavas meszet szabad etetni: kapható Budapesten a Hungária Műtrágyagyárnál, Váci körút 2. egy-egy kávéskanálnyit adagolván egy elválasztott malaczra, takarmány közé keverve.

Közönség köréből.)*

Nyílt kérdés.

Összeegyeztethetőnek tartja-e a kézdivásárhelyi ref. egyházközség t. t. előjárósága és kebli egyháztanácsa, valamint az egész egyházközség, a keresztényi kegyelettel, a vallásos buzgósággal és a krisztusi szeretettel azt, hogy általánosan tisztelt és szeretett, buzgó és munkás lelkészének eltemetése után tizenhárom nappal fényes táncmulatságot rendezzen.

A gyászoló család nevében tisztelettel, de egy szersmind fájó szívvel kérdezi

K.-Vásárhelyen, 1900. január 24-én

Baló László.

Nyilatkozat.

Alattirt, mint özv. Kovács Istvánné fivére, ezenel nyilatkozatom, miszerint tudtomon és beleegyezésemel kívül vétettem be ama báltrevező bizottságba, melyet a ref. egyház előjárósága, t. kebli tanácsa és az egyházi dalkör rendez január 27-én, szeretett lelkész-sógorom halála s illetve eltemetése után oly rövid idő alatt.

Kézdi-Vásárhely, 1900. jan. 24.

Dézszy Bálint.

Nyílt kérdés a tkts városi rendőrséghez.

Köztudomásu dolog, hogy a kézdivásárhelyi állami elemi iskola ragályos betegség okán mult év december havában szünetelt. Hogy mi okozta a ragályt, azt a városi főorvos tudhatja, s talán azt is tudhatja, hogy az állami elemi iskolához a Nyugoti-Kertmegi utcáról az iskolához bejáró helyen, a telek egész szélességében lerakott szemét és trágya kigőzölgése az egészségre ártalmas miázmákat, baczillusokat terjeszt, s főképen fog terjeszteti, ha az idő melegedni fog. Azért tisztelettel kérem a város tkts. rendőrfőnökét: kegyeskedjék ebéd utáni

*) Az e rovat alatt közlöttékért, csak a sajtóbíróág irányában vállal felelősséget a Szerk.

sétája alkalmával nevezett táj felé irányítani sétáját s lássa meg, hogy azon hely csakugyan nem alkalmas szemét s trágyadombnak, és következőleg használja fel hathatós befolyását és hivatalos intézkedését a végre, hogy azon helyről távolíttassék el a szemét és trágya. Ezt megköveteli a tisztságon és egészségen kívül a szép érzéke is.

K-Vásárhely, 1900. január 23.

Ómega.

Közgazdaság.

Ujabb tapasztalatok a herefélék termelése terén.

Köztudomásu, hogy gazdasági szaktudásaink utóbbi időben fáradságot nem ismerő szorgalommal buvárkodnak a természettudományok terén, hogy azok titkait felderítsék. Alig van esztendő, hogy a kutatások egy-egy nevezetesebb eredménye napfényre ne jöjjön, de a nagyközönség nem vehet arról tudomást, mert a szaklapok mindegyikét nem kísérheti állandó figyelemmel. Épen ez okból helyén valónak tartjuk, hogy időközönként a napi sajtó is helyet adjon oly közleményeknek, melyek a szorosabb értelemben vett szaklapokat érdeklik első sorban.

Egy ilyen közleményt adunk alábbiakban azon kérdés fejtegetéséről, hogy a herefélék trágyázásánál hogyan kell eljárni.

A herefélék a pillangós virágu növények családjába tartoznak, s mint ilyenekről eddigelé azon vélemény volt elterjedve, hogy azok a nitrogénnek trágya alakjában való adását per abszolute nem igénylik, mert azon nitrogén-mennyiséget, mely táplálkozásukhoz feltétlenül szükséges, képesek a levegőből is felvenni. A hereféléknek ezen jellemző tulajdonsága a gazdák előtt általánosságban ismeretes lévén, már mintegy szabály gyanánt lett kimondva, hogy a herefélék alá nitrogéntrágyának alkalmazása teljesen céltévesztett dolog, amennyiben akár adunk nitrogéntrágyát, akár nem, a termés-eredményben semmi lényeges változás nem konstatalható, mert a herefélék a nitrogént amugy is a levegőből veszik fel.

Egy hazai gazdaságban kísérlet tárgyává tettett azon kérdés s a kísérlet fényesen igazolta azt, hogy a műtrágyát a herefélék ép oly jól meghálálják, mint bármely más növény. A kísérlet két egyenként egy holdas nagyságu s meglehetősen kiélt talajon hajtattott végre. Az egyik parcella seminemű trágyában sem részesült, a másik parcellán pedig június hó folyamán fejtrágya

gyanánt 50 kg. chiisalétrom szórattott el, megfelelő mennyiségű finom föld hozzáadásával. A here elvetése után mindkét tábla egyenlő fejlődést mutatott, s a kiadó tavaszi eső jótékony hatása mindkét táblán észrevehetően mutatkozott. Május hó folyamán bekövetkezett nagy szárazság a növényeket fejlődésükben megakasztotta azok beteges, halvány színt öltöttek s napról-napra jobban elcsenevésztek, holannyira, hogy május hó utolsó napjaiban már azoknak kiszántása mutatkozott észszerűnek. Ekkor borus idő következvén be, a kérdéses gazdaság kezelő tisztje június 1-én az egyik táblán chilisalétromot alkalmazott, a másikat pedig trágyázatlannul hagyta, s míg ez utóbbi június hó derekára teljesen tönkre ment, addig az előbbi oly élénk fejlődésnek indult, hogy július utolsó napjaiban kasza alá kerülhetett. A kísérlet eredménye eléggé jelzi tehát, hogy a nitrogéntrágya a hereféléknél, különösen a fejlődés korábbi stádiumában jó hatást gyakorol.

Kísérlettevő még azt is megjegyzi, hogy a herefélék — eddigi gyakorlatától eltérőleg — védő növény nélkül vetette.

A magtermesztés fontossága.

Általánosan ismert dolog, hogy jó termés ugy mennyiség, mint minőség tekintetében csakis jó vetőmagból származhat s ennek daczára sajnosan tapasztalhatjuk, hogy hazánkban jó vetőmagvak előállításával, respektív magtenyésztéssel, magnemesítéssel senki sem foglalkozik; pedig, hogy minő eredményeket lehet produkálni egy helyesen üztött magtenyésztéssel, azt nem egy művelt állam még évtizedekkel ezelőtt bebizonyította. Nálunk még azon gazdák száma is édes kevés, kik a vetés céljára szolgáló magvak külön elkészítésére gondot fordítanak; arról meg éppenséggel szó sem lehet, hogy oly gazdával találkozzunk, ki a magtenyésztést szakértelemmel üzn.

Az a sok rossz szemetes termés, mely piacra kerül, ezen minőséget csakis eme körülménynek köszönheti; a degenerálódás némely kulturnövény-nél már anyira ment, hogy az illető kulturnövény jellegét alig találjuk meg rajta. Épen ezért itt volna az ideje, hogy a magtenyésztés kérdése nálunk is felkaroltassék. Addig is azonban míg a tekintetben tanulmányok nem tetetnek, iparkodjunk legalább jobb műveléssel, a talajnak jobb erőbe való hozatalával — melynél figyelmünket a műtrágyára is kell terjesztenünk — a vető magvak minőségét javítani.

Budapesti fogspezciálista.

Tisztelettel tudatom n. é. közönséggel, hogy a mai napon Budapestről Kézdi-Vásárhelyre érkeztem és itt a Millennium szállodában (l. e. 2. ajtó fogászati gyakorlatomat megkezdttem.

Fogászati műtermemben

készülnek műfogak, fogsorok egyes és egészek, legujabb találmányu amerikai mód szerint, szájpád nélkül, a rágásra igen alkalmas arany, kautschuk és cseluloid foglalatban. **Uj! Uj!** találmányom. Mű szájpád, torokcsövek, mű orcsövek, mű álkapsok, obturátorok, ferdén nőtt fogak helyrehozatala. **Fogtömések** arany, ezüst opál, foncsor, cement, csont stb. teljesen fájdalom nélkül.

Fogsor tisztítás

Kivánatra a házhoz is megyek. Szakszerű tanács díjtalan. Igazolt szegénynek teljesen ingyen rendelek 1—2 d. u. Rendelés egész napon át.

Tisztelettel Dentist

(4. 2—2.)

BARNA J. fogspezciálista

Budapestről.

Műtermem Kis-diófa-utca 3.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy üzlethelyiségemet a **Takarékpénztár piaczori épületében az ev. ref. templommal átellenben** helyeztem át, ahol minden a nyomdai szakba vágó munkákat u. m.: körlevelek, falragaszok, báreza könyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók, levélborítók czégnymással, folyóiratok, könyvek és füzetek gyors és pontos elkészítését a legjutányosabb árak mellett vállalom el.

Nagy nyomtatvány raktárt tartok **közigazgatási, körorvosi, egyházi stb. hivatalok részére. A közigazgatási nyomtatványokat készpénz fizetés mellett mélyen leszállított áron adok el.**

Továbbá dusan felszerelt **papír, írószer- és könykereskedést** rendeztem be, ahol elvállalom bármely műnek, folyóiratnak, lapnak megrendelését a legnagyobb százalék leengedéssel.

Mindenféle könyvek bekötése a legjutányosabb áron.

Eddigi pártfogását megköszönve, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
nyomdatulajdonos.

Honi ipar.

Gyári raktár.

A n. é. közönség becses tudomására kívánom hozni, hogy a **Takarékpénztár piaczori épületében, az ev. ref. templommal átellenben** a mai kornak megfelelő

BUTOR RAKTÁRT

rendeztem be, a hol raktáron tartok mindig:

Szalon-, ebédlő-, hálószoba berendezéseket, u. m.: ruha- és étszékényeket, szalon- és ebédlőasztalokat, agyákat, mozdó- és éjjeli szekrényeket.

Továbbá magas, félmagas-hátú és heverő diványokat, garnitúrákat, lószőr és afrikai nattráczokat, fali, álló- és toalett tükröket, aranyramás kepeket, gyermek kocsikat, nád- és préselt ületű hajlított székeket, ablak earnisokat, stb. stb. Elvállalom használt kárpitos butorok kijavítását és bármely kívánt színnel való újra huzását.

Összeköttetéscimnél fogva butoralmat az első honi gyártól szereztem be és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy azokat a legszebb kivitelben nagyon olcsó árak mellett árusítom el.

Raktáram szíves megtekintését kérve, magam becses pártfogásába ajánlva

vagyok kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Legujabb fodrászüzleti berendezés!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helyi piacon 20 év óta fennálló, jó hírnévnek örvendő

FODRÁSZ ÜZLETEMET

a jelenkor igényeihez megfelelőleg **Párisi rendszer** szerint rendeztem be.

Ez ujításommal minden egyes t. vendégem külön haj- és bajuszkését, fésűt, hajuszkotót, borotvát kap, mik is üzletemben berendezett záros fiókokban őriztetnek; továbbá a legujabb fejmosó készülékre becses figyelmüket felhívom. Ezzel tehát elejét vélem venni esetleg minden e téren származható ragályos betegségek.

Midőn ezen ujítást szíves tudomásukra hozom, ez is egy bizonyossága annak, hogy t. vendégeim óhaját és kényelmét áldozatok árán is teljesíteni kötelességemnek tartom.

Szíves pártfogásukat továbbra is kérve,

maradok szolgálatjukra kész tisztelettel:

Jánovits Sándor,
fodrász.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kérodadákn kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

ciztos s kiváló gyors hatásu a test bármínemű csuzos bántalmai, u. m. köszvény, bsuz, reuma ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

 Fog- és tejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér. Főraktár Budapestén: Török József ur gyógyszerházában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerházában, Váci-körút 17. szám. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerházában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Ugyszintén: **TENKI ISTVÁN** zágoni gyógyszerésznél.

(146. 9—10.)